

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10274/2551

นายเพียร ขวัญนิมิตร โจทก์ นางสาวหรือนางอาภาภรณ์หรือดารารภณ์ บัวเผียน จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 213, ป.พ.พ. มาตรา 1012, ป.พ.พ. มาตรา 1015, ป.พ.พ. มาตรา 1167, ป.พ.พ. มาตรา 1200, ป.พ.พ. มาตรา 1269, ป.พ.พ. มาตรา 1356, ป.พ.พ. มาตรา 1357, ป.พ.พ. มาตรา 1363, ป.พ.พ. มาตรา 1364, ป.พ.พ. มาตรา 1375, ป.วิ.พ. มาตรา 55, ป.วิ.พ. มาตรา 142, ป.วิ.พ. มาตรา 145, ป.วิ.พ. มาตรา 148, ป.วิ.พ. มาตรา 246, ป.วิ.พ. มาตรา 249

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีก่อนโจทก์ฟ้องขอให้ขับไล่จำเลยและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 จึงมีประเด็นว่าโจทก์มีสิทธิฟ้องขับไล่จำเลยกับพวกหรือไม่ ส่วนคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้แบ่งที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 และทรัพย์สินอื่นที่โจทก์และจำเลยทำมาหาได้ร่วมกันในระหว่างอยู่กินฉันสามีภริยา ประเด็นจึงมีว่า โจทก์เป็นเจ้าของรวมในที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 กับทรัพย์สินอื่นตามฟ้องและมีสิทธิขอแบ่งทรัพย์สินดังกล่าวจากจำเลยทั้งหนึ่งหรือไม่ ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยคดีทั้งสองมิได้อาศัยเหตุอย่างเดียวกัน จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำ แม้ศาลชั้นต้นจะกำหนดประเด็นข้อพิพาทว่าคดีโจทก์ขาดอายุความเนื่องจากถูกแย่งการครอบครองเกิน 1 ปี แต่คดีก็ไม่มีประเด็นเรื่องการแย่งการครอบครองตาม ป.พ.พ. มาตรา 1375 เพราะจำเลยให้การต่อสู้ว่าที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 เป็นของจำเลย จำเลยมิได้แย่งการครอบครองไปจากโจทก์ ซึ่งการแย่งการครอบครองนั้น จำเลยต้องยอมรับก่อนว่าที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 เป็นของโจทก์ แต่จำเลยแย่งการครอบครอง การที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยประเด็นดังกล่าวจึงเป็นการวินิจฉัยนอกประเด็นตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 246 เป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ ศาลอุทธรณ์ภาค 9 วินิจฉัยว่า ที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 เป็นของโจทก์และจำเลยร่วมกันโดยเหตุผลว่า ศาลชั้นต้นในคดีก่อนวินิจฉัยแล้วว่า เป็นทรัพย์สินที่โจทก์และจำเลยทำมาหาได้ร่วมกันในระหว่างอยู่กินฉันสามีภริยา โจทก์และจำเลยจึงเป็นเจ้าของร่วมกัน ผลของคำพิพากษาคดีก่อนย่อมผูกพันจำเลยมิให้โต้เถียงสิทธิในที่ดินพิพาทอีก ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 145 จำเลยไม่ได้ฎีกาโต้แย้งคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 9 ว่าไม่ชอบหรือไม่ถูกต้องอย่างไร กลับฎีกาว่าที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 เป็นของจำเลยโดยอ้างพยานและเหตุผลอื่น ฎีกาของจำเลยจึงเป็นฎีกาที่ไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา 249 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นทรัพย์สินที่โจทก์และจำเลยทำมาหาได้ร่วมกันในระหว่างอยู่กินฉันสามีภริยา โจทก์และจำเลยจึงเป็นเจ้าของร่วมกัน แต่เมื่อกิจการสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงมีการจดทะเบียนในรูปบริษัทจำกัด ใช้ชื่อว่าบริษัท ท. จึงมีสถานะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากโจทก์และจำเลย นับแต่วันที่มีการจดทะเบียนบริษัท แม้จำเลยจะเป็นกรรมการผู้จัดการของบริษัท ก็เป็นเพียงผู้บริหารในนามบริษัทไม่ใช่บริหารเป็นการส่วนตัว ทั้งมีบุคคลอื่นเป็นผู้ถือหุ้นซึ่งมีส่วนแห่งความเป็นเจ้าของในบริษัท ท. ด้วย การที่ไม่ปรากฏว่ามีชื่อโจทก์เป็นผู้ถือหุ้น แล้วโจทก์มาฟ้องขอให้จำเลยแบ่งสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงของบริษัท ท. จึงเป็นคำขอที่ไม่อาจบังคับได้ โจทก์ชอบที่จะไปฟ้องเรียกเอาส่วนของโจทก์จากหุ้นที่จำเลยถืออยู่ในบริษัท ท. เป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างหาก ส่วนที่โจทก์ขอให้บังคับจำเลยแบ่งผลกำไรจากสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น กิจการสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นของบริษัท ท. มิใช่ของจำเลย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยแบ่งผลกำไรของบริษัท ท. ทั้งสองกรณีเป็นปัญหาเกี่ยวกับ

ความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัย และแก้ไขให้ถูกต้องได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยแบ่งทรัพย์สินจำนวน 6 รายการ ตามฟ้องแก่โจทก์กึ่งหนึ่ง หากไม่ยอมแบ่งปันให้ชดใช้เงินแก่โจทก์ จำนวน 1,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ หากไม่สามารถแบ่งได้ให้นำทรัพย์สินทั้งหมดหรือบางส่วนออกขายทอดตลาดนำเงินมาแบ่งกันคนละกึ่งหนึ่ง และให้จำเลยแบ่งกันรายได้จากการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงแก่โจทก์ในอัตราเดือนละ 12,500 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะแบ่งทรัพย์สินแก่โจทก์เสร็จสิ้น จำเลยให้การและแก้ไขคำให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยแบ่งที่ดินพร้อมทรัพย์สินคือ บ้านเลขที่ 58 และสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงบริษัทสหพรบริการ จำกัด ซึ่งตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินประเภททุ่งสงวนเลี้ยงสัตว์เนื้อที่ 2 ไร่ แก่โจทก์กึ่งหนึ่ง หากตกลงกันไม่ได้ให้นำทรัพย์สินดังกล่าวออกขายทอดตลาดนำเงินมาแบ่งกัน และให้จำเลยชำระเงิน จำนวน 129,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันฟ้อง (9 สิงหาคม 2544) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และให้ชำระเงินเดือนละ 3,500 บาท ให้แก่โจทก์ นับแต่เดือนสิงหาคม 2544 เป็นต้นไปจนกว่าจะแบ่งกิจการสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเสร็จสิ้น กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความให้ 5,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 9 พิพากษายืน ให้จำเลยใช้ค่าทนายความในชั้นอุทธรณ์ 1,500 บาท แทนโจทก์ จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการแรกว่า ฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นฟ้องช้ำกับคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 202/2544 ของศาลชั้นต้นหรือไม่ เห็นว่า ในคดีก่อนโจทก์ฟ้องขอให้ขับไล่จำเลยและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 ประเด็นในคดีก่อนจึงมีว่าโจทก์มีสิทธิฟ้องขับไล่จำเลยกับพวกหรือไม่ ส่วนคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้แบ่งที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 และทรัพย์สินอื่นซึ่งเป็นทรัพย์สินที่โจทก์จำเลยทำมาหาได้ร่วมกันในระหว่างอยู่กินฉันสามีภริยาให้แก่โจทก์กึ่งหนึ่ง ประเด็นจึงมีว่าโจทก์เป็นเจ้าของรวมในที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 กับทรัพย์สินอื่นตามฟ้องและมีสิทธิขอแบ่งทรัพย์สินดังกล่าวจากจำเลยกึ่งหนึ่งหรือไม่ ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในคดีทั้งสองจึงมิได้อาศัยเหตุอย่างเดียวกัน ฟ้องโจทก์คดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องช้ำกับคดีก่อน ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการต่อไปมีว่า ฟ้องโจทก์ขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า แม้ศาลชั้นต้นจะกำหนดประเด็นพิพาทว่า คดีโจทก์ขาดอายุความเนื่องจากโจทก์ถูกแย่งการครอบครองเกิน 1 ปี แต่คดีก็ไม่มีประเด็นเรื่องแย่งการครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1375 เพราะจำเลยไม่ได้การต่อสู้ไว้โดยจำเลยให้การต่อสู้ว่าที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 เป็นของจำเลยมาตั้งแต่แรก จำเลยมิได้แย่งการครอบครองไปจากโจทก์ การแย่งการครอบครองจำเลยต้องยอมรับก่อนว่า ที่พิพาทและบ้านเลขที่ 58 เป็นของโจทก์ แต่จำเลยแย่งการครอบครอง เมื่อคดีไม่มีประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับการแย่งการครอบครองดังที่กล่าวมาข้างต้น การที่ศาลล่างทั้งสองหยิบประเด็นดังกล่าวขึ้นมาวินิจฉัยจึงเป็นการวินิจฉัยนอกประเด็นต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 246 เป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการต่อไปมีว่า ที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 กับสถานีบริการ

น้ำมันเชื้อเพลิงบริษัททสพรบริการ จำกัด เป็นทรัพย์สินที่โจทก์และจำเลยทำมาหาได้ร่วมกันในระหว่างอยู่กันฉันสามีภริยาหรือไม่ เห็นว่า สำหรับที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 นั้น ศาลอุทธรณ์ภาค 9 วินิจฉัยว่าเป็นของโจทก์และจำเลยร่วมกันโดยเหตุผลว่า ศาลชั้นต้นในคดีก่อนวินิจฉัยแล้วว่า เป็นทรัพย์สินที่โจทก์และจำเลยทำมาได้ร่วมกันในระหว่างเป็นสามีภริยา โจทก์และจำเลยจึงเป็นเจ้าของร่วมกัน ฉะนั้น ผลของคำพิพากษาในคดีดังกล่าวย่อมผูกพันจำเลยมิให้โต้แย้งสิทธิในที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 อีก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 145 จำเลยมิได้ฎีกาโต้แย้งคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 9 ที่วินิจฉัยดังกล่าวว่าไม่ถูกต้องอย่างไร กลับฎีกาว่าที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ 58 เป็นของจำเลยโดยอ้างพยานหลักฐานและเหตุผลอื่น ดังนี้ฎีกาของจำเลยที่มีโต้แย้งคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 9 ในส่วนนี้ว่าไม่ชอบหรือผิดพลาดอย่างไร จึงเป็นฎีกาที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย คดีคงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยเฉพาะสถานะบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

ในปัญหานี้...แม้โจทก์และจำเลยจะมีพยานของแต่ละฝ่ายมาเบิกความสนับสนุนก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าสถานะบริการน้ำมันเชื้อเพลิงก่อสร้างขึ้นบนที่ดินพิพาทซึ่งฟังได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่โจทก์และจำเลยทำมาหาได้ในระหว่างที่อยู่กันร่วมกัน และการสร้างสถานะบริการน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นไม่ว่าจะสร้างในปี 2535 ตามที่จำเลยอ้าง หรือสร้างในปี 2540 ตามที่โจทก์อ้างและใครเป็นผู้สร้าง แต่ก็ยังอยู่ในระหว่างที่โจทก์และจำเลยยังอยู่กันฉันสามีภริยา ฉะนั้นสถานะบริการน้ำมันเชื้อเพลิงจึงเป็นทรัพย์สินที่โจทก์และจำเลยทำมาหาได้ร่วมกันในระหว่างที่อยู่กันฉันสามีภริยา โจทก์และจำเลยจึงเป็นเจ้าของสถานะบริการน้ำมันเชื้อเพลิงและกิจการร่วมกันแต่อย่างไรก็ดี ข้อเท็จจริงที่โจทก์และจำเลยนำสืบรับกันฟังได้ว่า กิจการสถานะบริการน้ำมันเชื้อเพลิงมีการจดทะเบียนในรูปบริษัทจำกัด ใช้ชื่อว่า บริษัททสพรบริการ จำกัด จึงมีสถานะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากโจทก์และจำเลย นับแต่วันที่มีการจดทะเบียนบริษัทซึ่งตามหนังสือรับรอง ระบุว่าจดทะเบียนเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2540 สถานะบริการน้ำมันเชื้อเพลิงจึงเป็นทรัพย์สินของบริษัททสพรบริการ จำกัด แล้วได้ดำเนินกิจการตลอดมาแม้จำเลยจะเป็นกรรมการผู้จัดการของบริษัท ก็เป็นเพียงผู้บริหารในนามของบริษัทไม่ใช่บริหารเป็นการส่วนตัว ทั้งโจทก์ไม่ได้นำสืบว่า มีบุคคลใดเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัททสพรบริการ จำกัด คงได้ความจากพยานจำเลยว่า จำเลยเป็นผู้ถือหุ้น 40,000 หุ้น นายภิรมย์ ซึ่งเป็นบุคคลหนึ่งในผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัทจำกัด เป็นผู้ถือหุ้น 20,000 หุ้น จึงฟังได้ว่า มีบุคคลอื่นที่มีส่วนแห่งความเป็นเจ้าของในบริษัททสพรบริการ จำกัด ด้วย การที่ไม่ปรากฏว่า มีชื่อโจทก์เป็นผู้ถือหุ้น แล้วโจทก์มาฟ้องขอให้บังคับจำเลยแบ่งสถานะบริการน้ำมันเชื้อเพลิงของบริษัททสพรบริการ จำกัด จึงเป็นคำขอที่ไม่อาจบังคับได้ โจทก์ขอที่จะไปฟ้องเรียกเอาส่วนของโจทก์จากหุ้นที่จำเลยถืออยู่ในบริษัททสพรบริการ จำกัด เป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างหาก ส่วนที่โจทก์ขอให้บังคับจำเลยแบ่งผลกำไรจากสถานะบริการน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่ากิจการสถานะบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นของบริษัททสพรบริการ จำกัด มิใช่ของจำเลย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยแบ่งผลกำไรของบริษัททสพรบริการ จำกัด ทั้งสองกรณีเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัย และแก้ไขให้ถูกต้องได้ ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาให้แบ่งสถานะบริการน้ำมันเชื้อเพลิงและผลกำไรที่ได้จากสถานะบริการน้ำมันเชื้อเพลิงของบริษัททสพรบริการ จำกัด ให้แก่โจทก์นั้นเป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย พิจารณาแก้เป็นว่า ให้ยกคำขอแบ่งสถานะบริการน้ำมันเชื้อเพลิงและผลกำไรของบริษัททสพรบริการ จำกัด โดยไม่ตัดสิทธิ

โจทก์ที่จะฟ้องเรียกเอาส่วนของโจทก์จากหุ้นของสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งจำเลยถืออยู่ในบริษัทสหพรบริการ จำกัด ภายในอายุความ นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 9 ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ.

องค์คณะ

เกรียงศักดิ์ คงผล · มานัส เหลืองประเสริฐ · ชัยวัฒน์ เวียงธีรวัฒน์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/10274/2551>